

Det er som nævnt ikke tanken at begrænse det frie initiativ, den frie deltagelse eller det frie emne- og lærervalg, som denne virksomhed har bygget på i mere end 100 år, men at give nogle pejlemærker, hvor grundelementerne i det folkeoplysende trækkes frem, og hvoraf det fremgår, at ikke al mellem menneskelig aktivitet nødvendigvis er støtteberettigende som folkeoplysning efter denne lov.

Til § 2

Til stk. 1.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 2, stk. 1. Kommunalbestyrelsen har som i gældende lov ansvaret for, at enhver aldersgruppe kan etablere og deltage i den folkeoplysende virksomhed.

Til stk. 2.

Bestemmelsen opregner, som i gældende lovs § 2, stk. 2, kommunalbestyrelsens forpligtelser, som præciseres senere i lovforslaget. Bestemmelsen fastholder muligheden for undervisning af børn og voksne sammen, men giver fortsat ikke hjemmel for kommunalbestyrelsen til at yde tilskud til undervisning, jf. kapitel 4, udelukkende af børn. Ved børn og voksne sammen forstås en særlig tilrettelæggelsesform, hvor børn og voksne tilmeldes og deltager sammen.

Til stk. 3.

Bestemmelsen angiver lokaleanvisningspligten, som præciseres nærmere i kapitel 6.

Til stk. 4.

Bestemmelsen angiver lokaletilskudspligten, som præciseres nærmere i kapitel 7.

Kapitel 2

Folkeoplysende foreninger som grundlag for tilskud

Til § 3

Bestemmelsen er ny og afløser gældende lovs kredsbegreb med et foreningsbegreb, se bemærkningerne til §§ 4 og 5.

Til stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at der indføres en overordnet betingelse for at få tilskud til folkeoplysende virksomhed, nemlig et krav om at folkeoplysende virksomhed skal tilbydes af en forening, der opfylder betingelserne i §§ 4 og 5; se bemærkningerne til disse.

Til stk. 2 og 3.

Forslaget giver folkeoplysningsudvalget mulighed for at fravige kravet om foreningsdannelse som tilskudsgrundlag. Det gælder de tilfælde, hvor der gives tilskud efter § 6, stk. 2, (mindst 5 pct. puljen til start og udvikling). Der er her typisk tale om tilskud til virksomhed, der ikke kan indpasses i de almindelige krav til foreningsdannelse. Se bemærkningerne til § 6, stk. 2, 4, 5 og 6. Ved en ansvarlig tilskudsmodtager forstås en person, der er fyldt 18 år, og til hvem kommunalbestyrelsen kan henvende sig.

Til § 4

Bestemmelsen indfører i overensstemmelse med de anbefalinger, der er givet i rapporten fra arbejdsgruppen om revision af loven, et krav om foreningsdannelse som grundlag for at få tilskud efter loven. Foreningsbegrebet afløser den gældende lovs »kredsbegreb« (gældende lovs § 3 a).

Da de to foreningsformer, henholdsvis foreninger der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning, og frivillige folkeoplysende foreninger der bygger på aktiviteter for børn og unge, imidlertid bygger på forskellige traditioner, er bestemmelsen delt i to, så kravene til foreningsdannelsen i et vist omfang er forskellige. Den altovervejende forskel består i, at en forening der tilbyder undervisning, typisk aftenskoler, tilbyder undervisning for alle, men deltagerne vil typisk ikke være medlemmer af foreningen, mens frivillige folkeoplysende foreninger for børn og unge tilbyder aktiviteter for medlemmerne. Dertil kommer, at foreningerne inden for undervisningsområdet i flere tilfælde dannes af organisationer.

Formålet med at udskifte kredsbegrebet med foreningsbegrebet er at styrke foreningen som den organisatoriske ramme, hvor folkeoplysningens formål og værdier fremmes. Med foreningsbegrebet udsendes et signal om, at foreningsformen og et fællesskab betragtes som et særligt værdifuldt udgangspunkt for det folkeoplysende arbejde. Der peges således fra flere sider på, at foreningsbegrebet er tættere forbundet med de værdier, der ligger i folkeoplysningsbegrebet end kredsbegrebet.

Foreningsbegrebet skal samtidig give folkeoplysningsudvalget et bedre arbejdsredskab, end der i dag er med kredsbegrebet. Med foreningsbegrebet bliver der stillet en række krav for at opnå tilskud, som i kombination med formålsbestemmelserne vil give folkeoplysningsudvalget bedre pejlemærker for, hvad der skal omfattes af loven som støtteberettigende folkeoplysning. Der er peget på, at kredsbegrebet med sin løse formulering har gjort det muligt for stort set